

Nacrt

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O ODGOJU I OBRAZOVANJU U OSNOVNOJ I SREDNJOJ ŠKOLI,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, lipanj 2013.

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O ODGOJU I OBRAZOVANJU U OSNOVNOJ I SREDNJOJ ŠKOLI,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 - pročišćeni tekst).

**II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM,
TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI**

Zakonodavni okvir razvoja sustava odgoja i obrazovanja temelji se na Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi koji je donesen 2008. godine te provedbenim propisima koji proizlaze iz Zakona.

Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi propisano je kako se pravo na obrazovanje omogućuje djeci državljana Europske unije, azilantima, tražiteljima azila, strancima pod supsidijarnom zaštitom i strancima pod privremenom zaštitom, pod istim uvjetima kao i djeci državljana Republike Hrvatske.

Međutim, radi usklađivanja s propisima Europske unije, točnije s Direktivom 2008/115/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupanjima država članica u vezi s vraćanjem osoba trećih zemalja čiji je boravak nezakonit, potrebno je omogućiti uključivanje u obrazovni sustav Republike Hrvatske i djece stranaca koji nezakonito borave u Republici Hrvatskoj. Stoga se ovim izmjenama i dopunama predlaže propisivanje kako će se strancima koji nezakonito borave u Republici Hrvatskoj omogućiti pohađanje nastave u osnovnom obrazovanju, ako su smješteni u prihvatnom centru za strance, ili im je prisilno udaljenje privremeno odgođeno ili tijekom trajanja roka određenog za povratak.

Zbog kurikularnih promjena koje su vezane uz ciljeve odgoja i obrazovanja u skladu sa suvremenim potrebama djeteta i društva, potrebno je preciznije urediti odrednice iz postojećega zakona koje se odnose na propisivanje vrsta kurikuluma, njihovoga sadržaja te načina njihova donošenja kao i donošenja kurikulumskih dokumenata temeljem kojih se ostvaruje odgoj i obrazovanje u osnovnoj i srednjoj školi.

Nadalje, potrebno je jasnije propisati način odabira izbornih i fakultativnih predmeta kao i mogućnost prestajanja njihova pohađanja.

Isto tako, potrebno je detaljnije propisati donošenje eksperimentalnog programa kao i način njegove implementacije u odgojno-obrazovni sustav.

Zakonom je propisano da školske ustanove mogu provoditi aktivnosti koje se provode izvan škole, u sklopu školskoga kurikuluma, kao što su poludnevne, jednodnevne i višednevne odgojno-obrazovne aktivnosti u mjestu i izvan mjesta u kojem je smještena školska ustanova, tj. izlete, ekskurzije i druge aktivnosti.

Zbog čestih upita, primjedaba i prijedloga roditelja i odgojno-obrazovnih radnika vezanih za realizaciju navedenih aktivnosti, predlaže se propisivanje pravnog osnova za donošenje podzakonskog propisa kojim će ministar jasno propisati način, uvjete, mjere sigurnosti te prava i obveze korisnika i davatelja usluga vezanih uz navedene aktivnosti.

Ovim izmjenama i dopunama omogućiti će se bolje usklađivanje s europskom praksom te modernizacija sustava radi podizanja kvalitete odgoja i obrazovanja te brže integracije odgojno-obrazovnog sustava u europski okvir.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu predmetnih izmjena i dopuna Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske s obzirom da su sredstva potrebna za odgoj i obrazovanje u osnovnoj i srednjoj školi osigurana u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2013. godinu i projekcijama za 2014. i 2015. godinu, na pozicijama Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Zbog potrebe usklađivanja zakonodavstva Republike Hrvatske s propisima Europske unije, odnosno potrebe usklađivanja odredbi Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi koje propisuju obrazovanje stranaca u Republici Hrvatskoj s Direktivom 2008/115/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupanjima država članica u vezi s vraćanjem osoba trećih zemalja čiji je boravak nezakonit, sukladno članku 161. Poslovnika Hrvatskoga sabora, predlaže se donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi po hitnom postupku.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ODGOJU I OBRAZOVANJU U OSNOVNOJ I SREDNJOJ ŠKOLI

Članak 1.

U Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, broj 87/08., 86/09., 92/10., 105/10., 90/11., 5/12., 16/12., 86/12. i 126/12. - Pročišćeni tekst) naziv poglavlja III., naslov ispred članka 26. i članak 26. mijenjaju se i glase:

„III. KURIKULUMI, NASTAVNI PLANOVI I PROGRAMI TE OBLICI RADA

Kurikulumi i kurikulumski dokumenti

Članak 26.

- (1) Odgoj i obrazovanje u školi ostvaruje se u skladu s nacionalnim okvirnim kurikulumom, nacionalnim kurikulumom, predmetnim kurikulumima, nastavnim planovima i programima i školskom kurikulumu.
- (2) Kurikulumima se utvrđuju vrijednosti, načela, općeobrazovni ciljevi i ciljevi poučavanja, koncepcija učenja i poučavanja, pristupi poučavanju, obrazovni ciljevi po obrazovnim područjima i predmetima, definiraju se ishodi obrazovanja, odnosno kompetencije te vrednovanje i ocjenjivanje.
- (3) Na temelju nacionalnog okvirnog kurikulumu i nacionalnog kurikulumu izrađuju se ostali kurikulumski dokumenti.
- (4) Predmetni kurikulum je plan i program predmetnog područja ili program nastavnog predmeta primjeren razvojnoj dobi učenika, predznanju i opterećenju učenika, usklađen s nacionalnim okvirnim kurikulumom i nacionalnim kurikulumom.
- (5) Kurikulum programa obrazovanja sadrži: trajanje obrazovanja, materijalne i kadrovske uvjete, ishode učenja, način praćenja, vrednovanja i ocjenjivanja, tjedni i godišnji fond nastavnih sati, tjedni broj nastavnih sati po predmetima/područjima te ciljeve, sadržaje, način izvođenja sadržaja i okružje za učenje/poučavanje.
- (6) Predmetni kurikulum propisuje tjedni i godišnji fond nastavnih sati, ciljeve, sadržaje, odgojno-obrazovne ishode, način izvođenja sadržaja i okružje za učenje/poučavanje.

(7) Sastavni dio kurikuluma su i međupredmetne teme i/ili interdisciplinarne teme i/ili moduli koji se mogu ostvariti u svakom nastavnom predmetu ili području i mogu se realizirati kao posebni nastavni predmeti ili moduli/programi, a donosi ih ministar.

(8) Nacionalni okvirni kurikulum, nacionalni kurikulum i predmetne kurikulume donosi ministar.

(9) Školski kurikulum podrazumijeva sve sadržaje, procese, aktivnosti koji su usmjereni na ostvarivanje ciljeva i zadataka odgoja i obrazovanja kako bi promovirali intelektualni, osobni, društveni i fizički razvoj učenika, a donosi ga školska ustanova.“

Članak 2.

Članak 27. mijenja se i glasi:

„(1) Nastavnim planom i programom utvrđuje se tjedni i godišnji broj nastavnih sati za obvezne i izborne nastavne predmete, međupredmetne i/ili interdisciplinarne sadržaje i/ili module te njihov raspored po razredima, tjedni broj nastavnih sati i godišnji broj sati te ciljeve, zadaće i sadržaje svakog programa.

(2) Izborni predmeti obvezni su tijekom cijele školske godine za sve učenike koji se za njih opredijele, a učenik bira izborni predmet ili izborne predmete na početku školske godine.

(3) Učenik može prestati pohađati izborni predmet nakon pisanog zahtjeva i obrazloženja roditelja učenika i učenika učiteljskom/nastavničkom vijeću do početka školske godine, ali ga u srednjoj školi mora zamijeniti drugim izbornim predmetom.

(4) Međupredmetni i/ili interdisciplinarni sadržaji i/ili moduli mogu se ostvarivati u svim nastavnim predmetima i programima u koje je učenik uključen. Mogu se ostvarivati i kao posebni programi ili predmeti koje donosi ministar, ali uz obvezu propisivanja načina njihovog provođenja.

(5) Učenik osnovne škole može ovisno o interesima i ponudi u školskom kurikulumu odabrati jedan ili više izbornih nastavnih predmeta uz pisanu suglasnost roditelja i u skladu s propisanim opterećenjem učenika.

(6) Nastavni plan i program osnovne škole sadrži obvezne i izborne predmete te međupredmetne i/ili interdisciplinarne sadržaje i/ili module.

(7) Nastavni plan i program gimnazija sadrži zajednički, izborni i fakultativni dio te međupredmetne i/ili interdisciplinarne sadržaje i/ili module.

(8) Nastavni plan i program strukovnih škola sadrži zajednički općeobrazovni, posebni stručni, fakultativni dio te međupredmetne i/ili interdisciplinarne sadržaje i/ili module.

(9) U zajedničkom općeobrazovnom i posebnom stručnom dijelu nastavnog plana i programa nalaze se i izborni predmeti od kojih učenik bira jedan ili više predmeta prema svojim interesima i sklonostima.

(10) Zajednički dio nastavnog plana i programa gimnazije sadrži nastavne predmete koji su obvezni za sve učenike određene vrste programa, a izborni dio obuhvaća predmete od kojih učenik obvezno bira jedan ili više nastavnih predmeta prema svojim sklonostima.

(11) Zajednički općeobrazovni dio nastavnog plana i programa za stjecanje srednje i niže stručne sprema sadrži općeobrazovne predmete koji su zajednički i obvezni za određenu razinu obrazovanja, a posebni stručni dio nastavnog plana i programa sadrži strukovne predmete (strukovno-teorijske predmete i praktičnu nastavu) koji su vezani za određeno zanimanje.

(12) Fakultativni dio nastavnog plana i programa u srednjoj školi obuhvaća nastavne predmete, odnosno nastavne sadržaje kojima se zadovoljavaju interesi i potrebe učenika u skladu s mogućnostima škole. Ako se učenik opredijeli za fakultativni predmet, dužan ga je pohađati tijekom nastavne godine.

(13) Nastavne planove i programe obveznih, izbornih i programa međupredmetnih i/ili interdisciplinarnih sadržaja i/ili modula iz ovoga članka donosi ministar, a fakultativni dio škola.

Članak 3.

U članku 28. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Školski kurikulum utvrđuje dugoročni i kratkoročni plan i program škole s programima izbornih, (u srednjoj školi i fakultativnih predmeta), međupredmetnih i/ili interdisciplinarnih sadržaja i/ili modula, programima i projektima izvannastavnih i izvanškolskih aktivnosti i drugih odgojno-obrazovnih aktivnosti, a donosi se u skladu s nacionalnim okvirnim i nacionalnim kurikulumom te predmetnim kurikulumima i nastavnim planovima i programima.“

Stavak 3. briše se.

Stavci 4. do 9. postaju stavci 3. do 8.

Članak 4.

Članak 29. mijenja se i glasi:

„(1) Školska ustanova može provoditi eksperimentalni program kojim se provjerava vrijednost novih obrazovnih sadržaja i/ili oblika i metoda rada i/ili nove nastavne opreme.

(2) Eksperimentalni program sadrži:

- ciljeve, zadaće, obrazovne rezultate, sadržaj,
- mjesto i način izvođenja,
- vrijeme potrebno za realizaciju programa,
- prostorne, kadrovske i druge uvjete,
- način stručnog praćenja i vrednovanja programa,
- financijska sredstva potrebna za realizaciju programa.

(3) Eksperimentalni program može predložiti školska ustanova, agencija nadležna za obrazovanje ili druga institucija.

(4) Uz zahtjev za izvođenje eksperimentalnog programa potrebno je priložiti dokaze o osiguranim uvjetima iz stavka 2. ovoga članka te suglasnost školskog odbora i učiteljskog ili nastavničkog vijeća.

(5) Za provođenje eksperimentalnog programa može se odobriti i korištenje odgovarajućih udžbenika ili odstupanje od redovnog nastavnog plana i programa te organizacije rada, ako to zahtijeva eksperimentalni program.

(6) Provođenje eksperimentalnog programa Ministarstvo će odobriti rješenjem. Ukoliko Ministarstvo provođenje eksperimentalnog programa ne odobri rješenjem, nezadovoljna stranka može podnijeti tužbu Upravnom sudu.

(7) Za provedbu eksperimentalnog programa može se objaviti javni poziv ili natječaj za školske ustanove temeljem kojeg se odabiru one koje će sudjelovati u provedbi istoga.

(8) Uz prijavu za javni poziv ili natječaj potrebno je priložiti dokaze o ispunjavanju uvjeta za provođenje eksperimentalnog programa utvrđenih pozivom ili natječajem.“

Članak 5.

U članku 37. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„(3) Načine, uvjete, mjere sigurnosti te prava i obaveze korisnika i davatelja usluga vezanih uz aktivnosti iz stavka 2. ovoga članka propisuje ministar.“

Članak 6.

U članku 46. dodaje se stavci 2. i 3. koji glase:

„(2) Strancima koji nezakonito borave u Republici Hrvatskoj omogućit će se pohađanje nastave u osnovnom obrazovanju, ako:

- su smješteni u prihvatnom centru za strance,

- im je prisilno udaljenje privremeno odgođeno ili
- im je određen rok za povratak, tijekom trajanja roka.

(3) Pohađanje nastave iz stavka 2. ovoga članka omogućit će se ako očekivana dužina boravka do napuštanja Republike Hrvatske nije duža od 20 dana.“

Članak 7.

U članku 4. stavku 2. točki 5., članku 5. stavku 1., članku 37. stavku 2., članku 88. stavku 1., članku 89. stavku 1. podstavku 2. i članku 104. stavku 1. ispred riječi: „nacionalni kurikulum“, dodaju se riječi „nacionalni okvirni kurikulum“ u određenom rodu, broju i padežu.

Članak 8.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

O B R A Z L O Ž E N J E

Člankom 1. mijenja se naziv poglavlja III., naslov ispred članka 26. i članak 26. Zakona. Izmijenjenom odredbom sadržanom u poglavlju III. KURIKULIMI, NASTAVNI PLANOVI I PROGRAMI TE OBLICI RADA, iza naslova *Kurikulumi i kurikulumski dokumenti*, propisuje se kako se odgoj i obrazovanje u školi ostvaruju u skladu s nacionalnim okvirnim kurikulumom, nacionalnim kurikulumom, predmetnim kurikulumima, nastavnim planovima i programima i školskim kurikulumom. Kurikulumima se utvrđuju vrijednosti, načela, općeobrazovni ciljevi i ciljevi poučavanja, koncepcija učenja i poučavanja, pristupi poučavanju, obrazovni ciljevi po obrazovnim područjima i predmetima, definiraju se ishodi obrazovanja, odnosno kompetencije te vrednovanje i ocjenjivanje. Na temelju nacionalnog okvirnog kurikulumom i nacionalnog kurikulumom izrađuju se ostali kurikulumski dokumenti. Predmetni kurikulum je plan i program predmetnog područja ili plan i program nastavnog predmeta primjeren razvojnoj dobi učenika, predznanju i opterećenju učenika, usklađen s okvirnim nacionalnim kurikulumom i nacionalnim kurikulumom. Kurikulum programa obrazovanja sadrži: trajanje obrazovanja, materijalne i kadrovske uvjete, ishode učenja, način praćenja, vrednovanja i ocjenjivanja, tjedni i godišnji fond nastavnih sati, tjedni broj nastavnih sati po predmetima/područjima te ciljeve, sadržaje, načine izvođenja sadržaja i okružje za učenje/poučavanje. Predmetni kurikulum propisuje tjedni i godišnji fond nastavnih sati, ciljeve, sadržaje, odgojno-obrazovne ishode, načine izvođenja sadržaja i okružje za učenje/poučavanje. Sastavni dio kurikulumom su i međupredmetne teme i/ili interdisciplinarnе teme i/ili moduli koji se mogu ostvariti u svakom nastavnom predmetu ili području i mogu se realizirati kao posebni nastavni predmeti ili moduli/programi, a donosi ih ministar. Nacionalni okvirni kurikulum, nacionalni kurikulum i predmetne kurikulume donosi ministar.

Školski kurikulum podrazumijeva sve sadržaje, procese, aktivnosti koji su usmjereni na ostvarivanje ciljeva i zadataka odgoja i obrazovanja kako bi promovirali intelektualni, osobni, društveni i fizički razvoj učenika, a donosi ga školska ustanova.

Člankom 2. mijenja se članak 27. na način da se njime propisuje kako se *nastavnim planom i programom* utvrđuje tjedni i godišnji broj nastavnih sati za obvezne i izborne nastavne predmete, međupredmetne i/ili interdisciplinarnе sadržaje i/ili module te njihov raspored po razredima, tjedni broj nastavnih sati i godišnji broj sati te ciljevi, zadaće i sadržaji svakog programa. *Izborni predmeti* obvezni su tijekom cijele školske godine za sve učenike koji se za njih opredijele, a učenik bira izborni predmet ili izborne predmete na početku školske godine. Učenik može prestati pohađati izborni predmet nakon pisanoga zahtjeva i obrazloženja roditelja učenika i učenika učiteljskom/nastavničkom vijeću do početka školske godine, ali ga u srednjoj školi mora zamijeniti drugim izbornim predmetom. *Međupredmetni i/ili interdisciplinarni sadržaji i/ili moduli* mogu se ostvarivati u svim nastavnim predmetima i programima u koje je učenik uključen. Mogu se ostvarivati i kao posebni programi ili predmeti koje donosi ministar, ali uz obvezu propisivanja načina njihovog provođenja. Učenik osnovne škole može ovisno o interesima i ponudi u školskom kurikulumu odabrati jedan ili

više izbornih nastavnih predmeta, uz pisanu suglasnost roditelja i u skladu s propisanim opterećenjem učenika. *Nastavni plan i program osnovne škole* sadrži obvezne i izborne predmete te međupredmetne i/ili interdisciplinarne sadržaje i/ili module. *Nastavni plan i program gimnazija* sadrži zajednički, izborni i fakultativni dio te međupredmetne i/ili interdisciplinarne sadržaje i/ili module. *Nastavni plan i program strukovnih škola* sadrži zajednički općeobrazovni, posebni stručni, fakultativni dio te međupredmetne i/ili interdisciplinarne sadržaje i/ili module. U *zajedničkom općeobrazovnom i posebnom stručnom dijelu nastavnog plana i programa* nalaze se i izborni predmeti od kojih učenik bira jedan ili više predmeta prema svojim interesima i sklonostima. *Zajednički dio nastavnog plana i programa gimnazije* sadrži nastavne predmete koji su obvezni za sve učenike određene vrste programa, a izborni dio obuhvaća predmete od kojih učenik obvezno bira jedan ili više nastavnih predmeta prema svojim sklonostima. *Zajednički općeobrazovni dio nastavnog plana i programa za stjecanje srednje i niže stručne spreme* sadrži općeobrazovne predmete koji su zajednički i obvezni za određenu razinu obrazovanja, a posebni stručni dio nastavnog plana i programa sadrži strukovne predmete (strukovno-teorijske predmete i praktičnu nastavu) koji su vezani za određeno zanimanje. *Fakultativni dio nastavnog plana i programa u srednjoj školi* obuhvaća nastavne predmete, odnosno nastavne sadržaje kojima se zadovoljavaju interesi i potrebe učenika u skladu s mogućnostima škole. Ako se učenik opredijeli za fakultativni predmet, dužan ga je pohađati tijekom nastavne godine. Nastavne planove i programe obveznih, izbornih i programa međupredmetnih i/ili interdisciplinarnih sadržaja i/ili modula iz ovoga članka donosi ministar, a fakultativni dio škola.

Člankom 3. mijenja se članak 28. stavak 2. Zakona tako da se njime propisuje kako se školskim kurikulumom utvrđuje dugoročni i kratkoročni plan i program škole s programima izbornih, (u srednjoj školi i fakultativnih predmeta), međupredmetnih i/ili interdisciplinarnih sadržaja i/ili modula, programima i projektima izvannastavnih i izvanškolskih aktivnosti i drugih odgojno-obrazovnih aktivnosti, a donosi se u skladu s nacionalnim okvirnim i nacionalnim kurikulumom te predmetnim kurikulumima i nastavnim planovima i programima. Također se propisuje brisanje odredbe članka 28. stavka 3. Zakona te usklađivanje numeracije stavaka tako da dosadašnji stavci 4., 5., 6., 7., 8. i 9. postaju stavci 3., 4., 5., 6., 7. i 8.

Člankom 4. mijenja se članak 29. Zakona te se njime propisuje da školska ustanova može provoditi eksperimentalni program kojim se provjerava vrijednost novih obrazovnih sadržaja i/ili oblika i metoda rada i/ili nove nastavne opreme. Eksperimentalni program sadrži: ciljeve, zadaće, obrazovne rezultate, sadržaj, mjesto i način izvođenja, vrijeme potrebno za realizaciju programa, prostorne, kadrovske i druge uvjete, način stručnog praćenja i vrednovanja programa te financijska sredstva potrebna za realizaciju programa. Eksperimentalni program može predložiti školska ustanova, agencija nadležna za obrazovanje ili druga institucija. Uz zahtjev za izvođenje eksperimentalnog programa potrebno je priložiti dokaze o osiguranim uvjetima te suglasnost školskog odbora i učiteljskog ili nastavničkog vijeća. Za provođenje eksperimentalnog programa može se odobriti i korištenje odgovarajućih udžbenika ili odstupanje od redovnog nastavnog plana i programa te organizacije rada, ako to zahtijeva eksperimentalni program. Provođenje eksperimentalnog programa Ministarstvo će odobriti

rješenjem. Ukoliko Ministarstvo provođenje eksperimentalnog programa ne odobri rješenjem, nezadovoljna stranka može podnijeti tužbu Upravnom sudu. Za provedbu eksperimentalnog programa može se objaviti javni poziv ili natječaj za školske ustanove temeljem kojeg se odabiru one koje će sudjelovati u provedbi istoga. Uz prijavu za javni poziv ili natječaj potrebno je priložiti dokaze o ispunjavanju uvjeta za provođenje eksperimentalnog programa utvrđenih pozivom ili natječajem.

Člankom 5. dopunjuje se članak 37. Zakona stavkom 3. koji propisuje kako načine, uvjete, mjere sigurnosti te prava i obaveze korisnika i davatelja usluga vezanih uz aktivnosti iz stavka 2. ovoga članka (izlete, ekskurzije i druge aktivnosti u funkciji realizacije nacionalnog kurikulumuma i nastavnog plana i programa) propisuje ministar.

Člankom 6. dopunjuje se članak 46. stavcima 2. i 3. kojima se propisuje kako će se strancima koji nezakonito borave u Republici Hrvatskoj omogućiti pohađanje nastave u osnovnom obrazovanju, ako su smješteni u prihvatnom centru za strance, ili im je prisilno udaljenje privremeno odgođeno ili im je određen rok za povratak, tijekom trajanja roka. Pohađanje nastave omogućit će se ako očekivana dužina boravka do napuštanja Republike Hrvatske nije duža od 20 dana.

Člankom 7. dopunjuju se članak 4. stavak 2. točka 5., članak 5. stavak 1., članak 37. stavak 2., članak 88. stavak 1., članak 89. stavak 1. podstavak 2. i članak 104. stavak 1. na način da se u navedenim odredbama ispred riječi: „nacionalni kurikulum“, dodaju riječi „nacionalni okvirni kurikulum“ u određenom rodu, broju i padežu.

Članak 8. propisuje da ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

ODREDBE ZAKONA O ODGOJU I OBRAZOVANJU U OSNOVNOJ I SREDNJOJ ŠKOLI KOJE SE MIJENJAJU,ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 4.

(1) Ciljevi odgoja i obrazovanja u školskim ustanovama su:

1. osigurati sustavan način poučavanja učenika, poticati i unapređivati njihov intelektualni, tjelesni, estetski, društveni, moralni i duhovni razvoj u skladu s njihovim sposobnostima i sklonostima,
2. razvijati učenicima svijest o nacionalnoj pripadnosti, očuvanju povijesno-kulturne baštine i nacionalnog identiteta,
3. odgajati i obrazovati učenike u skladu s općim kulturnim i civilizacijskim vrijednostima, ljudskim pravima i pravima djece, osposobiti ih za življenje u multikulturalnom svijetu, za poštivanje različitosti i toleranciju te za aktivno i odgovorno sudjelovanje u demokratskom razvoju društva,
4. osigurati učenicima stjecanje temeljnih (općeobrazovnih) i stručnih kompetencija, osposobiti ih za život i rad u promjenjivom društveno-kulturnom kontekstu prema zahtjevima tržišnog gospodarstva, suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija i znanstvenih spoznaja i dostignuća,
5. osposobiti učenike za cjeloživotno učenje.

(2) Načela obrazovanja na razini osnovnog i srednjeg obrazovanja su:

1. osnovno školovanje je obvezno za sve učenike u Republici Hrvatskoj,
2. odgoj i obrazovanje u osnovnoj i srednjoj školi temelji se na jednakosti obrazovnih šansi za sve učenike prema njihovim sposobnostima,
3. odgoj i obrazovanje u školskoj ustanovi temelji se na visokoj kvaliteti obrazovanja i usavršavanja svih neposrednih nositelja odgojno-obrazovne djelatnosti – učitelja, nastavnika, stručnih suradnika, ravnatelja te ostalih radnika,
4. rad u školskoj ustanovi temelji se na vrednovanju svih sastavnica odgojno-obrazovnog i školskog rada i samovrednovanju neposrednih i posrednih nositelja odgojno-obrazovne djelatnosti u školi, radi postizanja najkvalitetnijeg nacionalnog obrazovnog i pedagoškog standarda,
5. odgojno-obrazovna djelatnost u školskoj ustanovi temelji se na autonomiji planiranja i organizacije te slobodi pedagoškog i metodičkog rada prema smjernicama hrvatskog

nacionalnoga obrazovnog standarda, a u skladu s nacionalnim kurikulumom, nastavnim planovima i programima i državnim pedagoškim standardima,

6. stjecanje osnovnog obrazovanja temelj je za vertikalnu i horizontalnu prohodnost u sustavu odgoja i obrazovanja u Republici Hrvatskoj,

7. obrazovanje u školskoj ustanovi temelji se na decentralizaciji u smislu povećanja ovlaštenja i odgovornosti na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini,

8. odgojno-obrazovna djelatnost u školskoj ustanovi temelji se na partnerstvu svih odgojno-obrazovnih čimbenika na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini.

Državni pedagoški standardi

Članak 5.

(1) Državnim pedagoškim standardima utvrđuju se veličine matičnih i područnih škola te materijalni, kadrovski, zdravstveni, tehnički, informatički i drugi uvjeti za optimalno ostvarivanje nacionalnog kurikuluma i nastavnih planova i programa, radi osiguravanja jednakih uvjeta poučavanja i učenja te cjelovitog razvoja obrazovnog sustava u Republici Hrvatskoj.

(2) Državne pedagoške standarde na prijedlog Vlade Republike Hrvatske donosi Hrvatski sabor.

III. NACIONALNI KURIKULUM, NASTAVNI PLANOVI I PROGRAMI TE OBLICI RADA

Nacionalni kurikulum

Članak 26.

(1) Odgoj i obrazovanje u školi ostvaruje se na temelju nacionalnog kurikuluma, nastavnih planova i programa i školskog kurikuluma.

(2) Nacionalni kurikulum utvrđuje vrijednosti, načela, općeobrazovne ciljeve i ciljeve poučavanja, koncepciju učenja i poučavanja, pristupe poučavanju, obrazovne ciljeve po obrazovnim područjima i predmetima definirane ishodima obrazovanja, odnosno kompetencijama te vrednovanje i ocjenjivanje.

(3) Nacionalni kurikulum donosi ministar.

Nastavni plan i program

Članak 27.

- (1) Nastavnim planom i programom utvrđuje se tjedni i godišnji broj nastavnih sati za obvezne i izborne nastavne predmete, njihov raspored po razredima, tjedni broj nastavnih sati po predmetima i ukupni tjedni i godišnji broj sati te ciljevi, zadaće i sadržaji svakog nastavnog predmeta.
- (2) Izborni predmeti obvezni su tijekom cijele školske godine za sve učenike koji se za njih opredijele, a učenik bira izborni predmet ili izborne predmete na početku školske godine.
- (3) Učenik može prestati pohađati izborni predmet nakon pisanog zahtjeva i obrazloženja roditelja učenika i učenika učiteljskom vijeću do početka školske godine pod uvjetom da obveznu satnicu zamijeni drugim izbornim predmetom ili aktivnošću u školi.
- (4) Nastavni plan i program osnovne škole sadrži obvezne i izborne predmete.
- (5) Nastavni plan i program gimnazija sadrži zajednički, izborni i fakultativni dio.
- (6) Nastavni plan i program strukovnih škola sadrži zajednički općeobrazovni, posebni stručni i fakultativni dio.
- (7) U zajedničkom općeobrazovnom i posebnom stručnom dijelu nastavnog plana i programa nalaze se i izborni predmeti od kojih učenik bira jedan ili više predmeta prema svojim interesima i sklonostima.
- (8) Zajednički dio nastavnog plana i programa gimnazije sadrži nastavne predmete koji su obvezni za sve učenike određene vrste programa, a izborni dio obuhvaća predmete od kojih učenik obvezno bira jedan ili više nastavnih predmeta prema svojim sklonostima.
- (9) Zajednički općeobrazovni dio nastavnog plana i programa za stjecanje srednje i niže stručne sprema sadrži općeobrazovne predmete koji su zajednički i obvezni za određenu razinu obrazovanja, a posebni stručni dio nastavnog plana i programa sadrži strukovne predmete (strukovno-teorijske predmete i praktičnu nastavu) koji su vezani za određeno zanimanje.
- (10) Fakultativni dio nastavnog plana i programa u srednjoj školi obuhvaća nastavne predmete, odnosno nastavne sadržaje kojima se zadovoljavaju interesi učenika u skladu s mogućnostima škole te sadržaje i oblike slobodnih aktivnosti. Ako se učenik srednje škole opredijeli za fakultativni predmet, dužan ga je pohađati tijekom nastavne godine.
- (11) Nastavni plan i program iz stavka 5. ovog članka te zajednički i izborni dio nastavnog plana i programa donosi ministar, a fakultativni dio srednja škola.

Školski kurikulum i godišnji plan i program rada školske ustanove

Članak 28.

(1) Škola radi na temelju školskog kurikuluma i godišnjeg plana i programa rada, a učenički dom na temelju godišnjeg plana i programa rada.

(2) Školski kurikulum utvrđuje dugoročni i kratkoročni plan i program škole s izvannastavnim i izvanškolskim aktivnostima, a donosi se na temelju nacionalnog kurikuluma i nastavnog plana i programa.

(3) Školski kurikulum određuje nastavni plan i program izbornih predmeta, izvannastavne i izvanškolske aktivnosti i druge odgojno-obrazovne aktivnosti, programe i projekte prema smjernicama hrvatskog nacionalnog obrazovnog standarda.

(4) Školskim kurikulumom se utvrđuje:

- aktivnost, program i/ili projekt,
- ciljevi aktivnosti, programa i/ili projekta,
- namjena aktivnosti, programa i/ili projekta,
- nositelji aktivnosti, programa i/ili projekta i njihova odgovornost,
- način realizacije aktivnosti, programa i/ili projekta,
- vremenik aktivnosti, programa i/ili projekta,
- detaljan troškovnik aktivnosti, programa i/ili projekta,
- način vrednovanja i način korištenja rezultata vrednovanja.

(5) Školski kurikulum donosi školski odbor do 15. rujna tekuće školske godine na prijedlog učiteljskog, odnosno nastavničkog vijeća.

(6) Školski kurikulum mora biti dostupan svakom roditelju i učeniku u pisanom obliku.

(7) Smatra se da je školski kurikulum dostupan svakom roditelju i učeniku u pisanom obliku, ako je objavljen na mrežnim stranicama škole.

(8) Godišnji plan i program rada donosi se na osnovi nastavnog plana i programa i školskog kurikuluma, a donosi ga školski, odnosno domski odbor do 30. rujna tekuće školske godine.

(9) Godišnjim planom i programom rada školske ustanove utvrđuje se mjesto, vrijeme, način i izvršitelji poslova, a sadrži u pravilu:

- podatke o uvjetima rada,
- podatke o izvršiteljima poslova,
- godišnji kalendar rada,
- podatke o dnevnoj i tjednoj organizaciji rada,
- tjedni i godišnji broj sati po razredima i oblicima odgojno-obrazovnog rada,
- planove rada ravnatelja, učitelja, odnosno nastavnika te stručnih suradnika,
- planove rada školskog, odnosno domskog odbora i stručnih tijela,
- plan stručnog osposobljavanja i usavršavanja, u skladu s potrebama škole,
- podatke o ostalim aktivnostima u funkciji odgojno-obrazovnog rada i poslovanja školske ustanove.

Eksperimentalni program

Članak 29.

- (1) Školska ustanova može provoditi eksperimentalni program kojim se provjerava vrijednost novih obrazovnih sadržaja i/ili oblika i metoda rada i/ili nove nastavne opreme.
- (2) Eksperimentalni program sadrži:
 - cilj, zadaću, obrazovne rezultate, sadržaj,
 - mjesto i način izvođenja,
 - vrijeme potrebno za realizaciju programa,
 - prostorne, kadrovske i druge uvjete,
 - način stručnog praćenja i vrednovanja programa,
 - financijska sredstva potrebna za realizaciju programa.
- (3) Za izvođenje eksperimentalnog programa školska ustanova dužna je priložiti dokaze o osiguranim uvjetima iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Provođenje eksperimentalnog programa Ministarstvo će odobriti rješenjem. Ukoliko Ministarstvo provođenje eksperimentalnog programa ne odobri rješenjem, nezadovoljna stranka može podnijeti tužbu Upravnom sudu.

(5) Rješenjem kojim se odobrava provođenje eksperimentalnog programa može se odobriti i korištenje odgovarajućih udžbenika.

Članak 37.

(1) Škola može planirati u godišnjem planu i programu rada škole i školskom kurikulumu poludnevne, jednodnevne i višednevne odgojno-obrazovne aktivnosti u mjestu i izvan mjesta u kojem je smještena.

(2) Aktivnosti iz stavka 1. ovog članka su: izleti, ekskurzije i druge aktivnosti koje su isključivo u funkciji realizacije nacionalnog kurikuluma i nastavnog plana i programa.

Članak 46.

Odredbe članka 43. i 45. ovog Zakona na odgovarajući se način primjenjuju na azilante, tražitelje azila, strance pod supsidijarnom zaštitom i strance pod privremenom zaštitom.

Članak 88.

(1) U školskim ustanovama se radi unapređenja kvalitete odgojno-obrazovne djelatnosti provodi vanjsko vrednovanje i samovrednovanje, a odnosi se na provođenje nacionalnih ispita te mjerenje stupnja kvalitete svih sastavnica nacionalnog kurikuluma.

(2) Godišnji plan provedbe vanjskog vrednovanja školskih ustanova donosi ministar.

(3) Vanjsko vrednovanje provodi Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.

(4) Škole su obvezne koristiti rezultate nacionalnih ispita i sve druge pokazatelje uspješnosti odgojno-obrazovnog rada za analizu i samovrednovanje, radi trajnog unapređivanja kvalitete rada škole.

(5) Način provedbe vanjskog vrednovanja i korištenja rezultata vrednovanja školskih ustanova propisuje ministar.

Nacionalno vijeće za odgoj i obrazovanje

Članak 89.

(1) Nacionalno vijeće za odgoj i obrazovanje (u daljnjem tekstu: Nacionalno vijeće) je stručno i strateško tijelo koje prati kvalitetu sustava predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja u Republici Hrvatskoj te:

– predlaže mjere, aktivnosti i strategije razvoja i unapređenja predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja,

– brine se o razvoju nacionalnog kurikulumu,

– predlaže i potiče sudjelovanje drugih dionika, posebno drugih tijela državne uprave i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u sustavu predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja te usklađuje njihov rad,

– razmatra i daje svoje mišljenje o drugim pitanjima važnim za razvoj sustava predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja u Republici Hrvatskoj,

– obavlja i druge poslove.

(2) Nacionalno vijeće ima predsjednika i četrnaest članova, od kojih je šest članova iz reda sveučilišnih profesora i znanstvenika, šest članova iz reda odgojno-obrazovnih radnika iz sustava predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja te dva člana izvan sustava odgoja i obrazovanja.

(3) Mandat predsjednika i članova Nacionalnog vijeća je četiri godine.

(4) Predsjednika i članove Nacionalnog vijeća imenuje Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske.

(5) Hrvatski sabor, u skladu sa stavkom 3. ovoga članka, svake dvije godine imenuje po sedam članova Nacionalnog vijeća, a predsjednika Nacionalnog vijeća imenuje svake četiri godine.

(6) Državni dužnosnici ne mogu biti članovi Nacionalnog vijeća.

(7) Predsjednika ili člana Nacionalnog vijeća Hrvatski sabor može razriješiti dužnosti na prijedlog Vlade Republike Hrvatske i Nacionalnog vijeća i prije isteka vremena na koje je imenovan ako:

1. sam zatraži razrješenje,
2. stupi na dužnost koja mu priječi rad u Nacionalnom vijeću,
3. ne ispunjava dužnost člana Nacionalnog vijeća,
4. izgubi sposobnost obnašanja dužnosti,
5. svojim postupcima povrijedi ugled dužnosti koju obnaša.

(8) U slučaju razrješenja iz stavka 7. ovoga članka Hrvatski sabor će na prijedlog Vlade Republike Hrvatske imenovati novog predsjednika ili člana na vrijeme do isteka mandata razriješenog predsjednika ili člana.

Članak 104.

(1) Ukupne tjedne obveze učitelja, nastavnika, odgajatelja i stručnih suradnika u školskim ustanovama utvrđuju se u 40-satnom radnom tjednu godišnjim planom i programom rada u skladu s nacionalnim kurikulumom, nastavnim planom i programom i školskim kurikulumom, o čemu se učitelju, nastavniku, odgajatelju i stručnom suradniku izdaje rješenje o tjednom i godišnjem zaduženju na poslovima neposrednog nastavnog rada i ostalim poslovima koji proizlaze iz neposrednog nastavnog i odgojno-obrazovnog rada i iz izvršenja aktivnosti i poslova iz nastavnog plana i programa i školskog kurikuluma.

(2) Tjedna norma neposrednog rada učitelja razredne nastave s učenicima iznosi broj sati propisan nastavnim planom za razrednu nastavu.

(3) Tjedna norma neposrednog rada učitelja predmetne nastave, uključujući 2 sata odgojno-obrazovnog rada razrednika, iznosi od 22 do 24 sata.

(4) Tjedna norma neposrednog odgojno-obrazovnog rada stručnog suradnika i učitelja koji radi u produženom boravku je 25 sati.

(5) Tjedna norma neposrednog nastavnog rada nastavnika, osim odgajatelja, uključujući 2 sata rada razrednika, za teorijsku nastavu iznosi 20 do 22 sata, za praktičnu nastavu i izvođenje obrazovnih programa u odgojnim skupinama 28 sati i za rad suradnika u nastavi s učenicima 32 do 36 sati.

(6) Normu za pojedini nastavni predmet u srednjoškolskim ustanovama te ostale poslove koji proizlaze iz naravi i opsega odgojno-obrazovnog rada propisuje ministar.

(7) Tjedne radne obveze učitelja i stručnih suradnika u osnovnoj školi propisuje ministar.